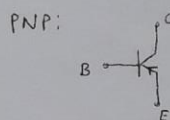
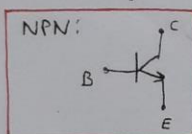

БИПОЛАРНИ ТРАНЗИСТОРИ

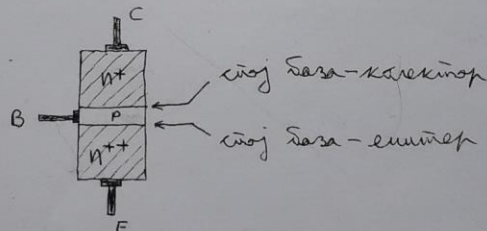
- Биполарни транзистор је компонента која има 3 извода која се излазна струја, напон или снага контролишу улазном струјом.
- Најчешће се користе у комуникацијима као појачавач малих сигнала.
- У дигиталним системима користе се као прекидач.

Структура транзистора

- Састоји се из 3 допирани полупроводника одвојена са 2 PN- споја које називамо: емитер (E), база (B) и колектор (C).
- Постоје 2 типа транзистора: PNP и NPN.

- Област базе је слабо допирани полупроводник мале ширине у поређењу са потпуно допираним емитером и изјерено допираним колектором.

Основне операције транзистора

- Да би транзистор исправно радио, оба PN- споја морају бити правилно поларисана сопственим напонским изворима.
- Исправна поларизација остварује се када је спој база-емитер поларисован директно (директно), док је спој база-колектор поларисован инверзно.

$$V_{CE} = V_{CC} - I_C R_C = 3,55 \text{ V}$$

$$V_{CB} = V_{CE} - V_{BE} = 2,85 \text{ V}$$

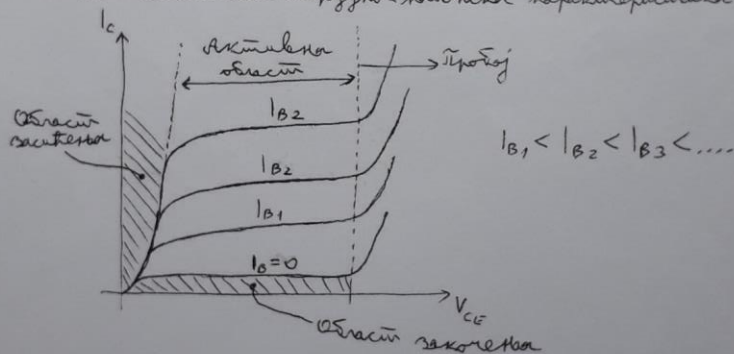
- Ако се узима у обзир и струја универзално поаризованог споја база-колектор, струја колектора је одређена са:

$$I_C = \beta I_B + (\beta + 1) I_{CBO}$$

I_{CBO} - струја универзално поаризованог PN-споја. Обично се ова струја занемарује.

Карактеристике биполарног транзистора

- Излазна статичка струјно-напонска карактеристика:

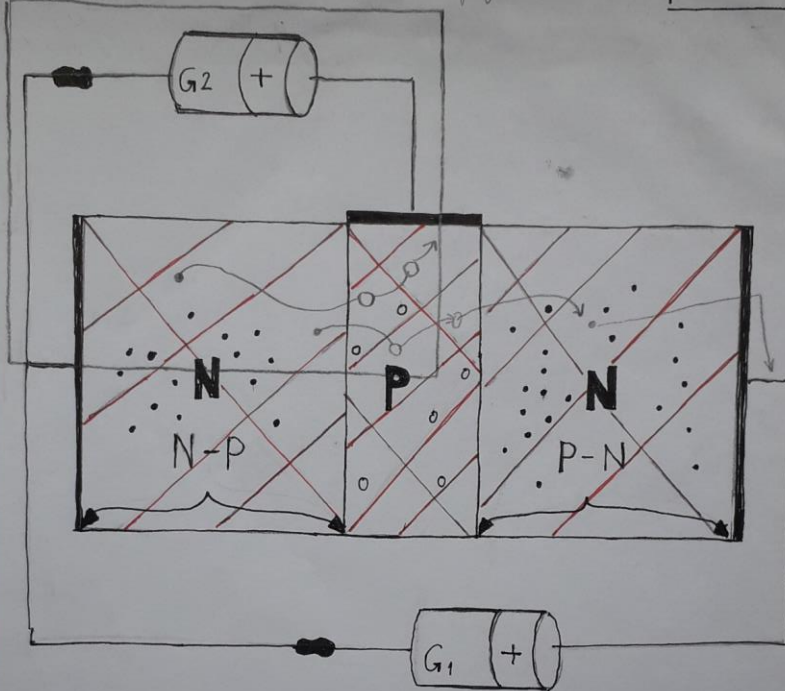
- Транзистор у зависности од начина поаризације има 4 карактеристична режима:

1° Режим закочења: Сва PN-споја универзално поаризована. Транзистор је искључен и $I_C = 0$.

2° Режим засићења: Сва PN-споја директно поаризована. Транзистор без обзира на даље повећавање струје I_B не може да повећава струју I_C , а напон $V_{CE} = V_{CES} \approx 0,1 \text{ V}$.

Тријетини "директно поларизована диода"!

NPN Биполарни
транзистор

— G_2 тече електрони из N подручја према P подручју:

1. Пој^{ми} електрона како се уједине на уједину и поверите на $+G_2$ који је прикључен. Када пој^{ми} електрона уђе у G_2 он одјуре пој^{ми} нових електрона који одјуре нови пој^{ми} електрона који онда пролазе кроз пролазак на онда он турну пој^{ми} електрона.... онда ми електрон турну пој^{ми} електрона из N у P и поно уједину електрона пролазе ав. струја.

2. Број електрона уврњено ка G_2 креће ка N подручју. ^{ока}

Пој број електрона тура број електрона ка $+G_1$ па када $\checkmark$ долази

у G_1 турну број електрона од $-G_1$ ка транзистору...

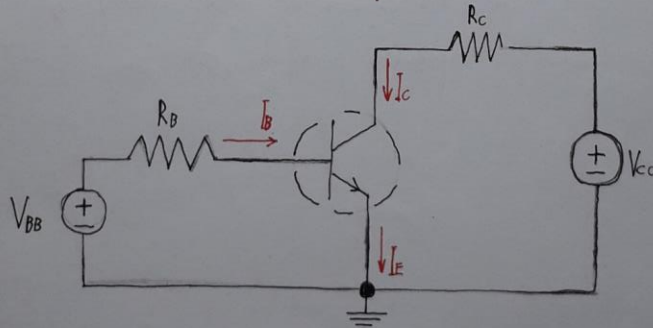
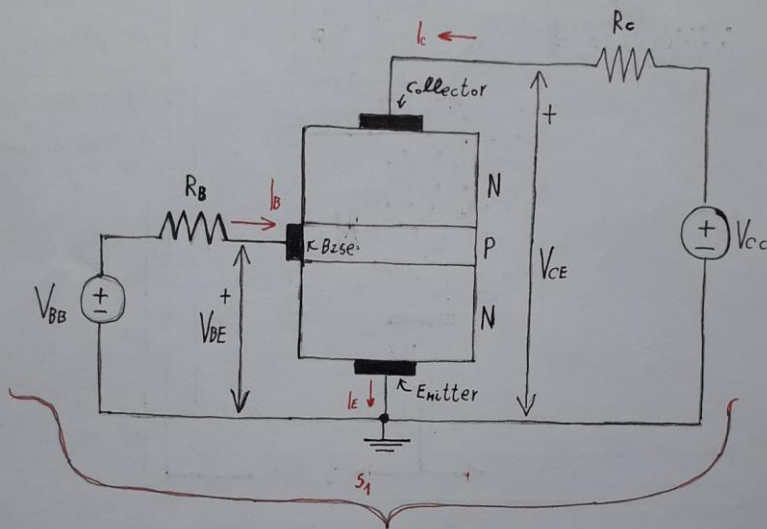
Кроз Милера ал. ково протиче ал. струја!

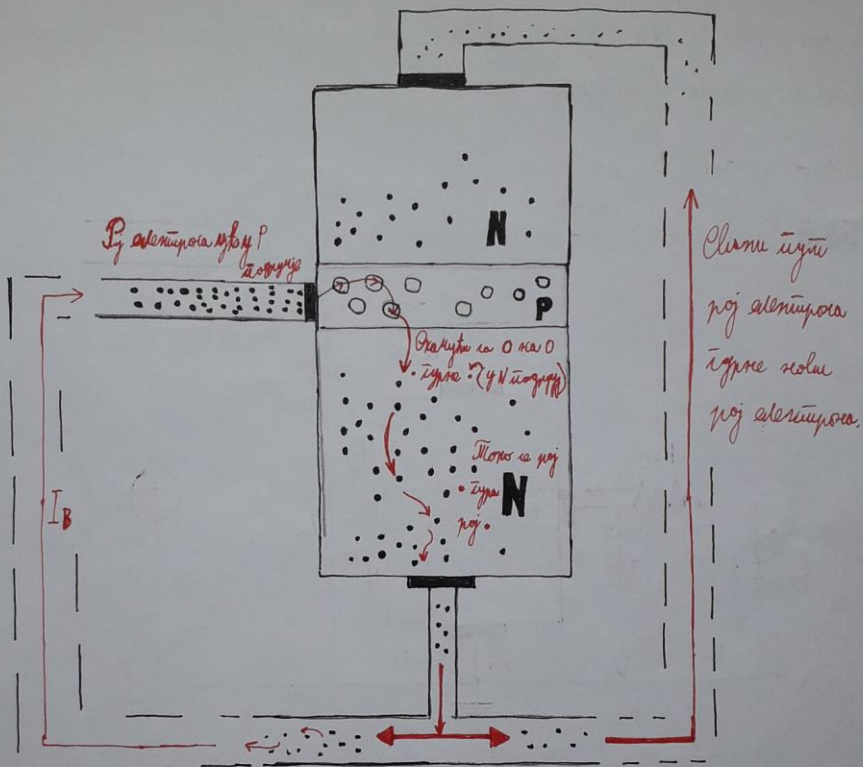
• Биполярни NPN транзистор, който е свързан с емитером.

За да бъде NPN BJT (Bi-polar Junction Transistor) работен, той трябва да бъде свързан с емитером, който е свързан с емитером.

Base-Emitter - Forward Bias

Collector - Base - Inverse Bias

Через I Кирпичевым ток излучения осциллографа и
излучения не поддается разбаву на обе стороны

Трета II Кирхгофови закони на ал. ниво ~~у транзистору~~ са алик S_1 :

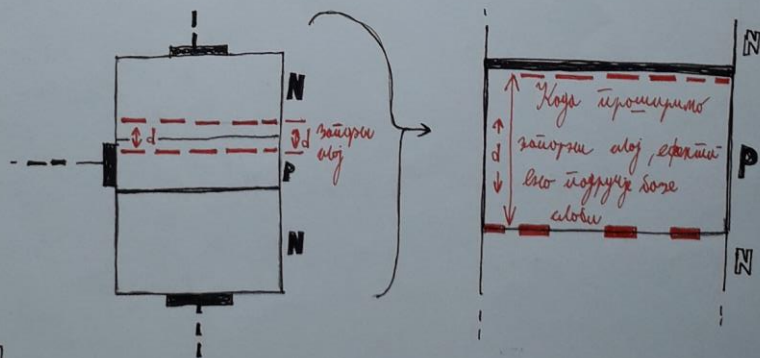
$$V_{CE} = V_{CB} + V_{BE}$$

Узмимо претпоставку да је V_{BE} фиксирани напон. Кога око погледамо $|V_{CE}|$ видићемо да из $V_{CB} = V_{CE}$ (које постоји) - V_{BE} (који постоји) настаје и V_{CB} .

~~V_{CB} је инверзно поларизовано (поларизација V_{CB}) - (инверзно поларизовано на V_{CB} постоји, а V_{BE} постоји)~~

Са B су инверзно поларизовани:

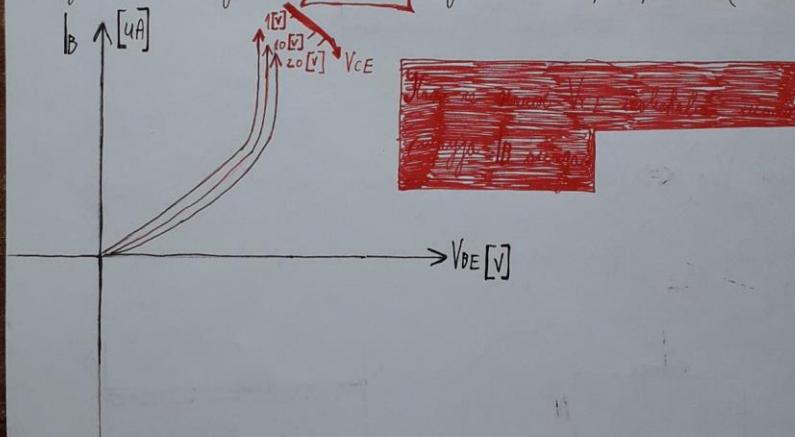
(Поларизација V_{CB}) $\Leftrightarrow$ (инверзно поларизоване PN споје) по нивоу јаче V_{CB} по је шири зајорни алој. Дакле:

Рож електрона уђе у прикључак Base, а одмах затим досеђује у P подручје.
 Скачућ са миллионима на миллионима рој електрона из P подручја

Љупке електроне (N подручја) који су близу PN споја па њој рој електрона
 Љупке рој електрона на прикључку Emitter, затим рој електрона
 излазе из прикључка и постојећа за љупа електроне из проволукова
 ... V_{BE} и I_B су "Љупке карактеристике (оног транзистора)".

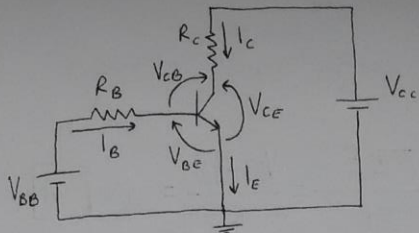
Због рачунања долази до побуђе, љупке струја I_C на колектору (ипото струја)
 - резултата њој струја V_{CE}, I_C су "Љупке карактеристике (оног транзистора)".

Љупко се каже V_{CE} повећала њојој струја I_B оштра!

Љупко и кажи:

$$I_E = I_C + I_B$$

$$\text{Згг (E)} \quad \beta = \frac{I_C}{I_B}$$

$$\text{Згг (B)} \quad \alpha = \frac{I_C}{I_E} < 1$$

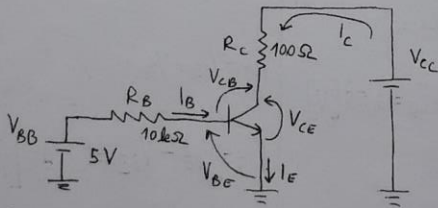
$$\text{Згг (C)} \quad \gamma = \frac{I_E}{I_B}$$

- $\beta = \frac{I_C}{I_B}$ ← Појачање транзистора у односу на заједнички емитерски базис.
- $\alpha = \frac{I_C}{I_E} < 1$ ← Појачање транзистора у односу на заједнички базис. Креће се у границама $0,95 \div 0,99$.
- $\gamma = \frac{I_E}{I_B}$ ← Појачање транзистора у односу на заједнички колекторски базис.

$$\alpha = \frac{\beta}{\beta + 1} ; \quad \gamma = \beta + 1 ; \quad \beta = \frac{\alpha}{1 - \alpha}$$

Када је свој база-емитер протучено попаризован, тада је он сличан протучено попаризованој диоди, па је $V_{BE} \approx 0,7 \text{ V}$.

Пример: Одreditи I_B , I_C , I_E , V_{BE} , V_{CE} и V_{CB} по као приказано на слици. Познато је: $V_{BE} = 0,7 \text{ V}$; $\beta = 150$.

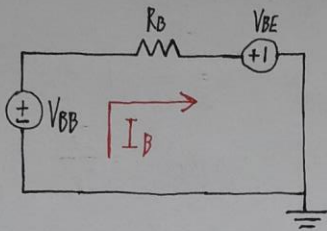
Решение:

$$I_B = \frac{V_{BB} - V_{BE}}{R_B} = 430 \mu\text{A}$$

$$I_C = \beta I_B = 64,5 \text{ mA}$$

$$I_E = I_C + I_B = 64,9 \text{ mA}$$

1. За I_B ? NPN BJT на одређеном I_B и тојиме формуле
 $I_C = \beta I_B$ и примјене Кирхофових закона садашњи је рјешавање.

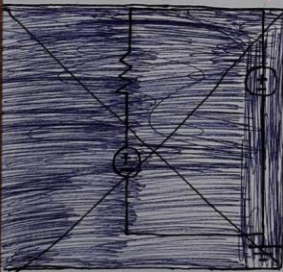

$$I_B = \frac{\sum \pm E}{\sum R} = \frac{V_{BB} - V_{BE}}{R} = 430 [\mu A] \checkmark$$

$$I_C = \beta I_B = 64,5 [mA] \checkmark$$

$$I_E = I_B + I_C = 64,9 [mA] \checkmark$$

За V_{CE} ? Покушајмо са II Кирхофовим
 законом. Одговор постоји је израчунавање.

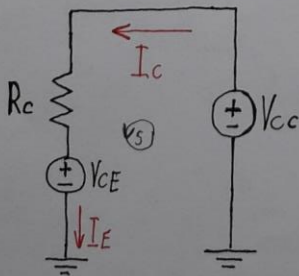

$$\sum (E_i - RI) \checkmark$$

$$\sum U_{\text{изворова}} - \sum R I = 0$$

$$V_{CC} - R_C I_C - V_{CE} = 0$$

$$V_{CE} = V_{CC} - R_C I_C = 3,55 [V] \checkmark$$

За V_{CB} ?

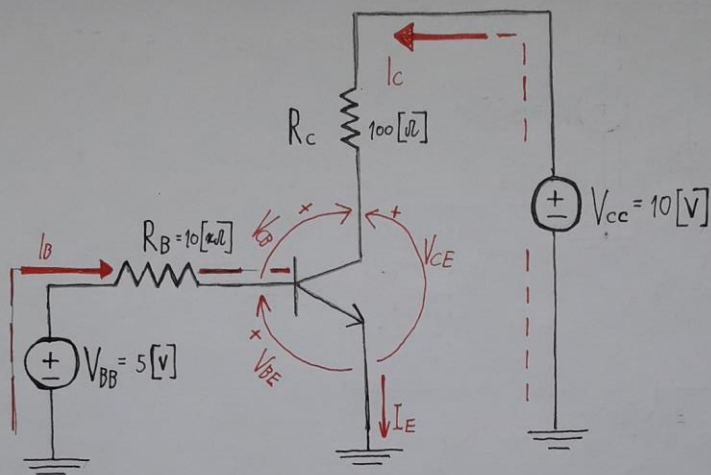
Једноставно примјенимо

II Кирхофов закон на
 постављеном изражавању.

$$V_{CB} - V_{CE} + V_{BE} = 0 \checkmark$$

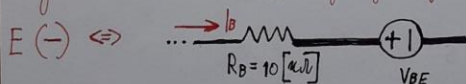
$$V_{CB} = V_{CE} - V_{BE} = 2,85 [V] \checkmark$$

Страна са примера

$$I_B = \frac{\sum \pm E}{\sum R} = \frac{V_{BB} - V_{BE}}{R_B} = \frac{5 - 0,7}{10000} = 430 [\mu A]$$

Пошто, како I_B улази у базу по томе базе струја иде доле у емитер... погледати иде, од $B(+)$ на $E(-)$ $\Leftrightarrow$

$$I_C = \beta I_B = 64,5 [\mu A]$$

$$I_E = I_C + I_B = 64,9 [\mu A] \approx 65 [\mu A]$$

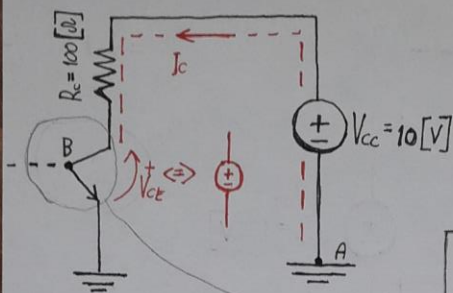

$$U_{AB} = \sum (-E, RI)$$

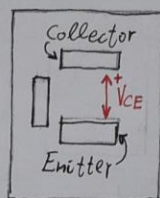
II Кирхгоф закон

$$-V_{CC} + R_c I_c - (-V_{CE}) = 0$$

$$V_{CE} = V_{CC} - R_c I_c = 3,55 [V]$$

ZOOM IN

Transistor

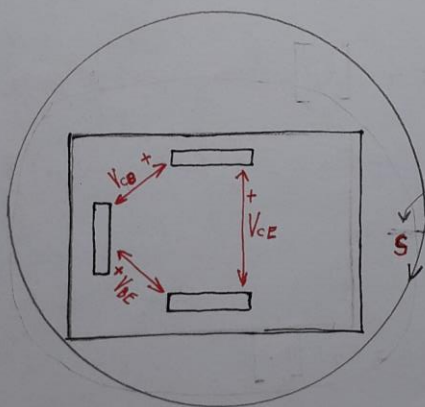
II Кирхгоф закон

$$-V_{CB} - V_{CE} + V_{BE} = 0$$

$$V_{CB} = V_{CE} - V_{BE} = 2,85 [V]$$

$$\sum (E, RI)$$

по замкнутому контуру

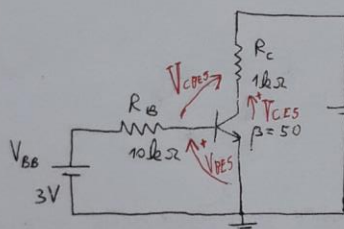

S

3° Активни режим: Стој база-емитер поларизован директно, а стој база-колектор инверзно. У овом режиму транзистор се понаша као појачавач и врши једн: $I_C = \beta I_B$.

4° Инверзни активни режим: Стој база-колектор директно поларизован, а стој база-емитер инверзно. С обзиром да је транзистор несиметричан елемент, у овој области је појачање изражено мање него у активној: $I_E = \beta_R I_B$, $\beta_R \ll \beta$

- Пројекат: За коју се слике одредити да ли је тран- зистор у области засићења. Претпоставити да је $V_{CES} = 0,2V$; $V_{BES} = 0,8V$.

Како се то ради? Претпоставимо да транзистор јесте у засићењу (преко поназило засићења). Затим неким методом одоларујемо изразе и проверимо да ли је то наша претпоставка била тачна.

Решавање:

$$I_{CS} = \frac{V_{CC} - V_{CES}}{R_C} = 9,8 \text{ mA}$$

Сада треба проверити да ли је I_B довољно велико да би транзистор био у засићењу, тј. да ли је испуњено $I_C > I_{CS}$ (или $I_B > I_{BS}$).

$$I_B = \frac{V_{BB} - V_{BES}}{R_B} = 0,22 \text{ mA}$$

$$I_C = \beta I_B = 11 \text{ mA} > I_{CS} \leftarrow \text{Закључујемо да је транзистор у засићењу.}$$

I_{CS} је струја колектора. Полази се температура V_{CC} , нећемо обезбеђивати ниједну колекторну...

$$I_{CS} = \frac{V_{CC} - V_{CES}}{R_C} = 9,8 \text{ [mA]}$$

Сада треба проверити да ли је I_B довољно велико да ли транзистор није у режиму, тј. да ли је укључено

$I_C > I_{CS}$ (или $I_B > I_{BS}$) Одређујемо I_B па онда $I_C = \beta I_B$ и тако I_C .

$$I_B = \frac{V_{BB} - V_{BES}}{R_B} = 0,22 \text{ [mA]} \checkmark$$

$$I_C = \beta I_B = 11 \text{ [mA]} > I_{CS} \quad \text{па закључујемо да је транзистор у режиму.}$$

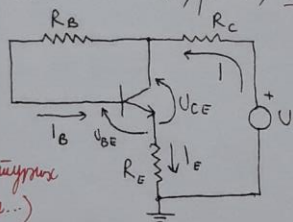
15) За коло приказано на слици:

- a) Под претпоставkom да су познате вредности napona napona U , otpornosti R_B, R_C и R_E , kao и карактеристичних параметри транзистора (поја-
нава струје од базе до колектора β , напон између
базе и емитера транзистора при раду у акти-
вној области U_{BE} , и инверзна струја заситен-
а колекторској струји I_{CBO}), одредити општи израз
за вредност струје I_B . Ова се изразује $I_B = \frac{\partial E}{\partial R}$ у функцији
b) Израчунајте бројне вредности napona U_{CE} и одеж
струје I_B при задатим вредностима парамет-
ара кола: $U = 10V, \beta = 99, I_{CBO} = 1\mu A, R_E = 100k\Omega, R_C = R_B = 2k\Omega$.

Решење:

Кинетичко израже

(I је Карнофел
закон, метода поштом
струја...)

Кинетичка на то да се
користити

$$I_C = \beta I_B + (\beta + 1) I_{CBO}$$

Решење:

a) $I = I_E = I_B + I_C$ до којих можемо доћи
 $U_{CE} = U - I_E (R_C + R_E)$ поставити
 $U_{CE} = U_{BE} + R_E I_B$ задато и пов.

На основу napona у посматраном кругу ($U_{BE} > 0, U_{CE} > 0$),
види да транзистор није у заситену. Ако је
 $U \gg U_{BE}$, тада тачка се налази у активној области
за коју важи:

$$I_C = \beta I_B + (\beta + 1) I_{CBO} \quad ; \quad I_E = I_B + I_C$$

$$I_E = (\beta + 1) (I_B + I_{CBO})$$

$$U_{CE} = U_{BE}$$

$$U_{CE} = U - I_E(R_C + R_E) = U_{BE} + R_B I_B \Leftrightarrow U_{CE} = U_{BE}$$

$$U - (\beta + 1)(R_C + R_E)(I_B + I_{CBO}) = R_B I_B + U_{BE}$$

$$I_B = \frac{U - U_{BE} - (\beta + 1)(R_C + R_E)I_{CBO}}{R_B + (\beta + 1)(R_C + R_E)} \quad \checkmark$$

б) На основу задате вредности инверсне струје засаћења колекторској споја I_{CBO} , закључујемо да је транзистор термистички, за који се може уочити да је у активnoj области напон $U_{BE} \approx 0,2V$.

$$I_B = \frac{10 - 0,2 - 100 \cdot 4 \cdot 10^{-6}}{100 \cdot 10^3 + 100 \cdot 4 \cdot 10^3} = 18,8 \mu A$$

$$U_{CE} = R_B I_B + U_{BE} = 100 \cdot 10^3 \cdot 18,8 \cdot 10^{-6} + 0,2 = 2,08 V$$

16) За калс приказано на слици, познате су вредности карактеристичних параметара транзистора (β, U_{BE}, I_{CBO}).

а) Под претпоставком да се ради о једној транзистор наоди у активnoj области и да су познате вредности напона напајања, U_{CC} и U_{BB} , као и отпорности R_B, R_C и R_E , одредити оштити израз за I_C .

б) Одредити вредности напона U_{CE} .

Познато је:

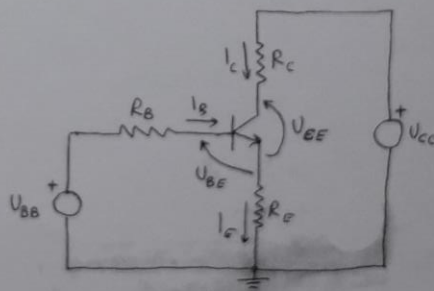
$$U_{CC} = 10V; U_{BB} = 5V$$

$$I_{CBO} = 1nA; \beta = 100$$

$$R_C = 1,5 k\Omega$$

$$R_B = 65 k\Omega$$

$$R_E = 1,5 k\Omega$$

Рјешавање:

$$-U_{BB} + R_B I_B + U_{BE} + R_E I_E = 0$$

$$I_E = (\beta + 1)(I_B + I_{CBO})$$

$$-U_{BB} + R_B I_B + U_{BE} + (\beta + 1) R_E (I_B + I_{CBO}) = 0$$

$$I_B [R_B + (\beta + 1) R_E] = U_{BB} - U_{BE} - I_{CBO} (\beta + 1) R_E$$

$$I_B = \frac{U_{BB} - U_{BE}}{R_B + (\beta + 1) R_E} - \frac{(\beta + 1) R_E}{R_B + (\beta + 1) R_E} I_{CBO}$$

$$I_C = \beta I_B + (1 + \beta) I_{CBO}$$

$$I_C = \beta \frac{U_{BB} - U_{BE}}{R_B + (1 + \beta) R_E} + (1 + \beta) \frac{R_B + R_E}{R_B + (1 + \beta) R_E} I_{CBO}$$

б) На основу задате вредности I_{CBO} , закључујемо да је транзистор симулирански, па је $U_{BE} = 0,6 \text{ V}$.

$$I_B = \frac{5 - 0,6}{65 \cdot 10^3 + 101 \cdot 1,5 \cdot 10^3} - \frac{101 \cdot 1,5 \cdot 10^3}{65 \cdot 10^3 + 101 \cdot 1,5 \cdot 10^3} \cdot 10^{-9}$$

Член који можемо занемарити

$$I_B \approx \frac{4,4}{216,5 \cdot 10^3} = 20,3 \mu\text{A}$$

$$I_C = 100 \cdot 20,3 \mu\text{A} + 101 \cdot 1 \text{ nA} \approx 2,03 \text{ mA}$$

$$I_E = I_B + I_C \approx 2,05 \text{ mA}$$

$$U_{CE} = U_{CC} - R_C I_C - R_E I_E = 3,88 \text{ V}$$

17) За како приказано на слици, под претпоставката да је инверзна струја заштитна колекторској споји I_{CBO} занемарливо мала, а да је β довољно велико да се струје база транзистора могу занемарити у односу на остале струје у колу:

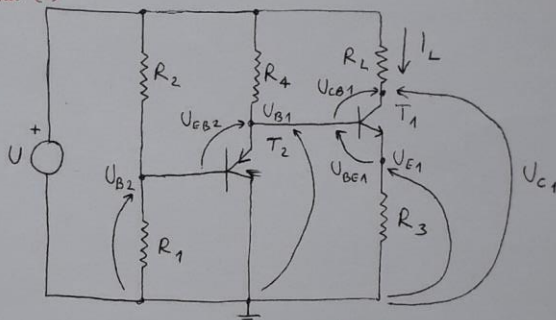
- Одредити одговарајући израз за вредност струје I_L
- Одредити потребан улов η појаву односа вредности напон U и вредности параметра елемената у постојећем колу, да струја I_L не зависи од вредности отпорности R_L .

За да транзистора важи (*)

та отпорности R_1 и R_2

образују једну узјачујућу

напон.

Решење:

- С обзиром да је β довољно велико да струје база могу занемарити, за све транзисторе сматрамо да је струја колектора једнака струји емитера.

струје база. Можемо наметнути (*)

$$I_L = \frac{U_{E1}}{R_3}$$

$$U_{E1} = U_{B1} - U_{BE1}$$

$$U_{B1} = U_{B2} + U_{EB2} \Rightarrow U_{E1} = U_{B2} + U_{EB2} - U_{BE1} \approx U_{B2}$$

$$U_{B2} = \frac{R_1}{R_1 + R_2} U \approx U_{E1} \Rightarrow I_L \approx U \frac{R_1}{(R_1 + R_2) R_3}$$

$$I_L = \frac{U_{E1}}{R_3}$$

Напомена, струја I_L протиче кроз грану са отпорном отпорношћу R_L

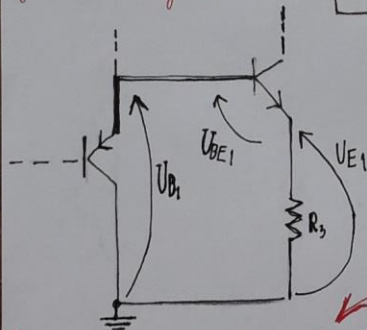
... или пошто смо замислили струју I_{B1} струја I_L

поступамо дајте путу ме исто тако протиче кроз отпорник R_3

тако из Омова закона добијемо $U_{E1} = I_L R_3$ ме из истога $I_L = \frac{U_{E1}}{R_3}$

Сада нам је познато је U_{E1} ...

У овом случају битно је да напомена да се струја која протиче

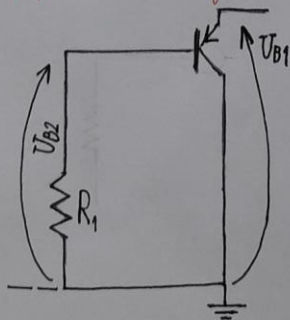

$$U_{E1} + U_{BE1} - U_{B1} = 0 \quad \text{II. закон}$$

$$U_{E1} = U_{B1} - U_{BE1}$$

Дакле изражавамо U_{B1} . Зашто? Зашто је да се даје струја одговарајуће према изјелу тј. да конвертирамо на напон U (напон температур).

$$U_{B1} = U_{B2} + U_{EB2}$$

Закључак се добија ме изако даје и изражава U_{B2} .

У односу на отпорности R_L , када се трансис-
тор налази у активној области рада, како
гleda се као извор струје I_L , чија је вредност
одређена вредношћу струје кроз отпорник R_3 ,
односно вредношћу напона U и отпорности
 R_1, R_2 и R_3 , а не зависи од вредности отпо-
ра R_L .

b) Независно од јачине отпорности R_L струја I_L у којој
се постојећи отпорности отпорности R_L постојећи
колектора T_1 се налази. Најбоља вредност,
међутим, не може бити мања од постојећег
емитора трансистора T_2 .

Да ли T_1 био у активној области рада, најбоље ко-
лекторски снаг мора бити универзално израчунат, тј.
преда да буде исцрпљено $U_{CB1} \geq 0$.

$$U_{CB1} = U_{C1} - U_{B1} = U - R_L I_L - U_{B1} ; U_{B1} = U_{B2} + U_{EB2}$$

$$U_{CB1} = U - R_L I_L - U_{B2} - U_{EB2} ; I_L = U \frac{R_1}{(R_1 + R_2) R_3}$$

$$U_{B2} = \frac{R_1}{R_1 + R_2} U$$

$$U_{CB1} = U - \frac{R_L}{R_3} \cdot \frac{R_1}{R_1 + R_2} U - \frac{R_1}{R_1 + R_2} U - U_{EB2} \geq 0$$

*Да ли трансистор
био у активној
области.*

$$\frac{U}{R_1 + R_2} \left(R_2 - R_L \frac{R_1}{R_3} \right) - U_{EB2} \geq 0$$

$$R_2 \geq R_L \frac{R_1}{R_3} + \frac{U_{EB2}}{U} (R_1 + R_2)$$

Ако је $U_{EB2} \ll U$, тада други члан претходног изра-
за може занемарити. Следи да је потребан
израз да струја I_L не зависи од R_L :

$$R_L \leq \frac{R_2 R_3}{R_1}$$

Како је R_L у активној области, исти се моделу са структурним температуром.

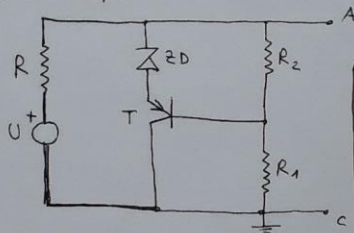
18) За келo приказано на слици, мога транзисторског да је Т симулизиран транзистор, чије је β довољно велико да се струја базе може занемарити у односу на све остале струје у келу:

a) Израдити оштити израз који оштитије зависиост напона U_{AC} од величност напона U ($U \gg 0$) и напона пробоја Зенер-диода U_Z .

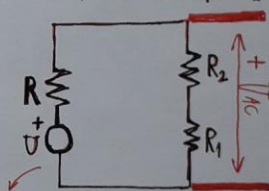
Ако је напон пробоја Зенер-диода $U_Z = 5,6V$, а отпорности R_1 и R_2 једнаке $10k\Omega$:

б) Израдити величност напона U_{AC} када је $U = 20V$.

в) Израдити величност струје кроз Зенер-диоду I_Z ако је отпорност $R = 1k\Omega$.

$$U_{AC} = U_{R1} + U_{R2} = \frac{U R_1}{R + R_1 + R_2} + \frac{U R_2}{R + R_1 + R_2} = \frac{U (R_1 + R_2)}{R + R_1 + R_2}$$

Решение:

Пошто је 2 штак у келу:

Резултат
когда је
напон

1^о Транзистор је закочен, келo се понаша пасивни дјелом напона који одражују отпорности R_1 , R_2 и R .

$$U_{AC(1)} = \frac{R_1 + R_2}{R_1 + R_2 + R} U$$

У складу са томе што да транзистор Т не може да буде отворен.

2^о При довољно великим позитивним величностима U , када је транзистор Т у проводном стању, а диода ZD се налази у стању инверзног пробоја, добијано:

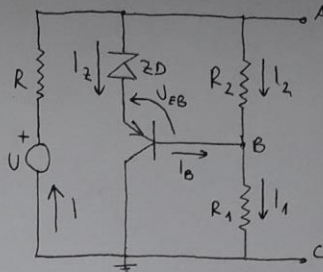
Op $U_{AB} = I_2 R_2 = U_Z + U_{EB}$ *ovaj odnos.*

$$U_{AC(2)} = R_1 I_1 + R_2 I_2$$

$$I_1 = I_2 + I_B; \text{ Zanimljivo je } I_B$$

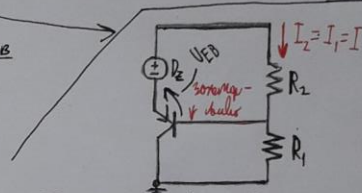
$$I_1 = I_2$$

$$I_2 = \frac{U_Z + U_{EB}}{R_2} = I_1$$

$$U_{AC(2)} = (R_1 + R_2) I_2 = (R_1 + R_2) \frac{U_Z + U_{EB}}{R_2}$$

$$U_{AC(2)} = (U_Z + U_{EB}) \left(1 + \frac{R_1}{R_2} \right)$$

Напон U_K који одговара vrijednosti naznačenoj na sklopu kada jedna marka tranzistora pređe iz aktivnog u aktivnu oblast, određen je izrazom:

$$U_{AC1}(U_K) = U_{AC(2)} \text{ *jer je to iz koje dolazi naпон U_K* } \text{ *Naпон iz koje* } \text{ *tranzistor prelazi u aktivnu oblast* }$$

$$\frac{R_1 + R_2}{R_1 + R_2 + R} U_K = (U_Z + U_{EB}) \left(1 + \frac{R_1}{R_2} \right)$$

$$U_K = (U_Z + U_{EB}) \left(1 + \frac{R_1}{R_2} \right) \frac{R_1 + R_2 + R}{R_1 + R_2} = (U_Z + U_{EB}) \left(1 + \frac{R_1 + R}{R_2} \right)$$

Uzimanjem u obzir za U_{AC} je:

$$U_{AC} = \begin{cases} \frac{R_1 + R_2}{R_1 + R_2 + R} U, & U \leq U_K \\ (U_Z + U_{EB}) \left(1 + \frac{R_1}{R_2} \right), & U > U_K \end{cases}$$

8) Za silicijski tranzistor je $U_{EB} = 0,6 \text{ V}$,
pa je $U_K = 13,02 \text{ V}$.

$$U_{Ac}(20V) = 12,4V$$

$$b) I = \frac{U - U_{Ac}}{R} = 7,6 \text{ mA}$$

$$I_1 = I_2 = \frac{U_{Ac}}{R_1 + R_2} = 0,62 \text{ mA}$$

$$I_2 = I - I_1$$

$$I_2(20V) = 6,98 \text{ mA}$$